

«Ελέφαντες στο δωμάτιο» - Η απουσία της κλιματικής δικαιοσύνης από τη Διάσκεψη της Λεμεσού (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε από το [αφοα](#) στις 07/04/26.

Περιεχόμενο

«Ελέφαντες στο δωμάτιο» - Η απουσία της κλιματικής δικαιοσύνης από τη Διάσκεψη της Λεμεσού

Γράφει ο pln

Στις 19 και 20 του Μάρτη, η Λεμεσός φιλοξένησε μια διήμερη διάσκεψη με τίτλο **«Κλιματικά ουδέτερες μπλε πόλεις έως το 2030: επιτάχυνση της τοπικής αλλαγής στο πλαίσιο των Αποστολών της ΕΕ για τις Πόλεις και τους Ωκεανούς»**. Η εκδήλωση συγκέντρωσε μεγάλο αριθμό ενδιαφερόμενων μερών, ερευνητών και πολιτικών στους εντυπωσιακούς χώρους του Warehouse στη Λεμεσό, στο πλαίσιο της βιομηχανικής περιοχής του Καρνάγιου, την οποία ο δήμαρχος Γιάννης Αρμεύτης θέλει να μετατρέψει σε πολιτιστική συνοικία.

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο όχι μόνο της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ, αλλά και της **Αποστολής της ΕΕ για Κλιματικά Ουδέτερες και Έξυπνες Πόλεις**, στόχος της οποίας είναι η επίτευξη της «κλιματικής ουδετερότητας», δηλαδή -σύμφωνα με την πλατφόρμα *Net-Zero Cities*- «η επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου **μέσω της εξισορρόπησης των εκπομπών στην ατμόσφαιρα με την απορρόφηση ή την απομάκρυνση αερίων από την ατμόσφαιρα**». Για τις περισσότερες από τις πόλεις που συμμετέχουν (106 από όλη την Ευρώπη), η επίτευξη του στόχου έως το 2030 είναι αδύνατη, ωστόσο αυτό τις αναγκάζει να αναπτύξουν ένα όραμα σχετικά με την κλιματική αλλαγή και την αστική ζωή. Το εργαλείο που προωθεί η ΕΕ είναι οι λεγόμενες **Συμβάσεις Κλιματικών Πόλεων**, μια ονομασία που θυμίζει αμέσως μια συμφωνία όχι μόνο μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και των πολιτών, αλλά και μεταξύ διαφόρων οικονομικών φορέων.

Όπως συνέβη και σε άλλες πόλεις της Ευρώπης σε παρόμοιες εκδηλώσεις, τα θέματα του συνεδρίου κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, **καθιστώντας την οικολογία όχι απλώς μια πτυχή της κοινωνίας, αλλά ένα πρίσμα μέσω του οποίου παρατηρούμε τον κόσμο** με σκοπό να τον αλλάξουμε: για δύο ημέρες, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν και να συζητήσουν για τις αστικές μεταφορές, τη χρήση δεδομένων, τη διακυβέρνηση, την ενέργεια, τα χρηματοοικονομικά εργαλεία, τα ακραία κλιματικά φαινόμενα, την αρχιτεκτονική... Η «οικολογία», επομένως, θεωρείται ενσωματωμένη στην κοινωνία, απορρέουσα από τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των όντων και των δραστηριοτήτων τους: οι ημέρες κατά τις οποίες η «φύση» εμφανίζεται ως κάτι αποσυνδεδεμένο από τους ανθρώπους έχουν περάσει προ πολλού.

Αυτή η οπτική συνεπάγεται αναπόφευκτα την ανάγκη να δοθεί έμφαση στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων· ωστόσο, αν εξετάσουμε τη σύνθεση των συμμετεχόντων στην εκδήλωση, διαπιστώνουμε **ορισμένες αισθητές απουσίες**. Ο μεγάλος αριθμός ατόμων που προέρχονται από τις θετικές επιστήμες ήταν σε θέση να προσφέρουν μια καλά τεκμηριωμένη οπτική, ωστόσο δεν υπήρξε κανένας ερευνητής από τις κοινωνικές ή ανθρωπιστικές επιστήμες, με αποτέλεσμα στις διάφορες συζητήσεις των πάνελ να μην αναφερθεί ότι οι γειτονίες, οι κοινότητες και οι άνθρωποι είναι ίσοι και μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα στην αστική ζωή, ανεξάρτητα, για παράδειγμα, από θέματα όπως η απασχόληση, τα δημογραφικά στοιχεία και οι ικανότητες. **Επιπλέον, το ζήτημα της «κλιματικής δικαιοσύνης» δεν αναφέρθηκε καθόλου κατά τη διάρκεια των δύο ημερών**. Το πρόβλημα αυτό, μακριά από το να είναι απλώς διακοσμητικό, ενσαρκώνει την ίδια την προοπτική που παρουσιάστηκε.

Για παράδειγμα, οι «**πράσινες διαδρομές**», που σχεδιάστηκαν από τη διοίκηση του Αρμεύτη για τη μείωση της χρήσης ιδιωτικών αυτοκινήτων, δεν λαμβάνουν υπόψη τις μετακινήσεις όσων χρειάζονται ιδιωτικό όχημα για να πάνε στη δουλειά τους λόγω της έλλειψης λεωφορείων. Επίσης, τα δημογραφικά στοιχεία και οι κοινωνικές ανισότητες δεν αντιμετωπίζονται ως προβλήματα, εκτός από τις ελάχιστες και αόριστες αναφορές στο «**πρόβλημα της στέγασης**». Η μόνη παρέμβαση ικανή να αντιμετωπίσει αυτό το θέμα από οικολογική σκοπιά ήταν αυτή της Μαρίας Βασιλάκου, πρώην αντιδημάρχου της Βιέννης, η οποία υπογράμμισε **πώς οι μη κερδοσκοπικοί κατασκευαστές κατέστησαν δυνατή την αντιμετώπιση του προβλήματος των ενοικίων**, δημιουργώντας ταυτόχρονα πιο συμπεριληπτικές γειτονίες και δημόσιους χώρους.

Σημαντική ήταν, επίσης, η απουσία οργανισμών, συνεταιρισμών και ΜΚΟ. Η παρουσία των Φίλων της Γης και το εργαστήριό τους για την κεντρική περιοχή της Λεμεσού, σαφώς **δεν αρκούν για να καλύψουν τον τεράστιο αριθμό θεμάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να συνδεθεί το θέμα της οικολογίας με την κοινωνική δικαιοσύνη**: χωρίς το δεύτερο, **το πρώτο είναι αναπόφευκτα καταδικασμένο να αποτελέσει μέρος μιας επιχείρησης «πράσινου ξεπλύματος**». Η τοποθεσία της εκδήλωσης και η απόφαση να διοργανωθεί σε εργάσιμες μέρες εμπόδισαν επίσης την παρουσία της ίδιας της πολιτείας, της οποίας τη συμμετοχή επικαλέστηκαν αρκετές παρεμβάσεις.

Τέλος, η θέα από την αποθήκη επέτρεψε να παρατηρηθεί ένα τελευταίο προφανές πρόβλημα: ένα χιλιόμετρο ανατολικά, αγκυροβολημένο στο λιμάνι της Λεμεσού, ήταν αρκετά ορατό ένα στρατιωτικό πλοίο: **ο πόλεμος και οι συνέπειές του απλώς αναφέρθηκαν**, επιτρέποντας στον Ανδρέα Βύρα, δήμαρχο της Λάρνακας, να κάνει μια γκροτέσκα αναφορά σχετικά με τη δυνατότητα των Κυπρίων φοιτητών να απολαμβάνουν την παραλία ενόσω διεξάγεται ο πόλεμος στο Ισραήλ. Δεν έχει σημασία ότι στον παλαιστινιακό λαό (και στα παιδιά) έχει απαγορευτεί η πρόσβαση στη θάλασσα και ότι τελικά πυροβολούνται όταν το κάνουν.

Επιπλέον, πολύ λίγες παρεμβάσεις υπογράμμισαν πόσο επείγουσα είναι η ανάγκη να μετριαστεί η εξάρτηση από τους παραγωγούς ορυκτών καυσίμων, δηλαδή η κατάσταση που βιώνουμε τώρα. Είναι σημαντικό ότι οι περισσότερες αναφορές έγιναν κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τις πόλεις-λιμάνια: η παροχή ενέργειας στα πλοία είναι μία από τις δυσκολίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Οι «ελέφαντες στο δωμάτιο» μετέτρεψαν τη διάσκεψη όχι σε διάλογο, αλλά σε ένα μέσο νομιμοποίησης αποφάσεων που είχαν ήδη ληφθεί. Αν ακτιβιστές, πολίτες, ΜΚΟ, επιστήμονες κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών δεν είναι παρόντες, η απουσία τους αντανακλάται στη γενική συζήτηση για το πώς εξελίσσεται η κοινωνία. Το γεγονός ότι οι διάφορες συζητήσεις δεν ήταν ανοιχτές σε παρεμβάσεις από το κοινό έκανε αυτές τις απουσίες ακόμη πιο ηχηρές. Ωστόσο, το ερώτημα ίσως δεν είναι «ποιος είναι υπεύθυνος για αυτό»: σε αυτό το στάδιο, το ερώτημα είναι μάλλον «πώς είναι δυνατόν να επηρεαστεί η συζήτηση». Χωρίς τέτοια επιρροή, μια διάσκεψη για την οικολογία μοιάζει μάλλον με μια συζήτηση για τη διακυβέρνηση, η οποία καθιστά την κλιματική

δικαιοσύνη ένα άσχετο ζήτημα που πρέπει να αναβληθεί.

Εστίαση στη Λεμεσό

Η πόλη της Λεμεσού αντιμετωπίζει, όπως και το υπόλοιπο της χώρας, ένα σημαντικό πρόβλημα στις μετακινήσεις, το οποίο, σύμφωνα με έρευνα της «[Noverna Consulting and Research](#)», αναγκάζει τους Κύπριους οδηγούς να περνούν κατά μέσο όρο 102 λεπτά στο αυτοκίνητό τους κάθε μέρα. Αυτό μπορεί να είναι ένας από τους παράγοντες (φυσικά, όχι ο μόνος) που έκανε την Κύπρο τη χώρα με το υψηλότερο κατά κεφαλήν αποτύπωμα αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ ([στοιχεία 2021-2023](#)).

Όσον αφορά τις μεταφορές, το αδύναμο σημείο της πόλης φαίνεται να είναι **οι άξονες εισόδου/εξόδου της πόλης**, δηλαδή, σε γενικές γραμμές, οι άξονες βορρά-νότου. Οι λύσεις που προτείνουν ο δήμαρχος και η ομάδα του περιλαμβάνουν τρεις «οικολογικές» διαδρομές, μια πολιτιστική πράσινη περιοχή (με ποδηλατόδρομους, πεζοδρόμια, δέντρα) και την ενίσχυση των δημόσιων συγκοινωνιών, ελπίζουμε με μια νέα γραμμή τραμ. Το τελευταίο υποδηλώνει ένα πολύ σημαντικό στοιχείο: ότι μπορούν να δαπανηθούν χρήματα.

Οι τρεις διαδρομές συνίστανται σε έναν «**οικολογικό διάδρομο**», ένα ημικόκλιο γύρω από την πόλη που «προάγει την οικολογική σύνδεση... και δημιουργεί μια πιο πράσινη ζώνη προστασίας», έναν «**διάδρομο γειτονιάς**», που «προάγει την υγιή κίνηση... σε μια βιώσιμη κοινότητα», και έναν «**πολιτιστικό διάδρομο**», που εκτείνεται κατά μήκος της ακτογραμμής και περιλαμβάνει την περιοχή του Καρνάγιου, η οποία θα μετατραπεί σε πολιτιστική συνοικία. Ο δεύτερος από αυτούς τους διαδρόμους αντιμετωπίζει ήδη πολλές δυσκολίες και δυσπιστία, ειδικά όσον αφορά το θέμα της στάθμευσης, το οποίο αποτελεί ήδη μεγάλο πρόβλημα για τους κατοίκους της πόλης. Ωστόσο, το δημαρχείο διεξάγει διάλογο με τους κατοίκους των εμπλεκόμενων περιοχών. Επίσης, στη διάσκεψη, αφιερώθηκε μια ειδική συνεδρία στην οδό Ανεξαρτησίας και σε λύσεις βασισμένες στη φύση για την περιοχή αυτή.

Όλα φαίνονται λαμπερά... εκτός από τη λύση στο βασικό πρόβλημα. Ενώ ασχολούμαστε με τους πράσινους διαδρόμους και τις παράκτιες συνδέσεις, ξεχάσαμε ότι τα προβλήματα εντοπίζονται κυρίως στις οδούς εισόδου/εξόδου της πόλης και, καθώς εξετάζουμε τα μέτρα που προτείνονται, η συνολική εικόνα γίνεται θολή, καθιστώντας δύσκολο να επικεντρωθούμε στο γεγονός ότι το ζήτημα δεν αντιμετωπίζεται από κανένα από τα προτεινόμενα έργα. **Η ολιστική προοπτική που προτείνεται παραβλέπει τους κύριους λόγους που αναγκάζουν τους ανθρώπους να χρησιμοποιούν ιδιωτικά οχήματα**, δηλαδή τη μεταφορά προς την εργασία και το σχολείο, καθώς και την απουσία λεωφορείων. Από αυτή την άποψη, η γραμμή του τραμ που σχεδιάζεται δεν λύνει το πρόβλημα, καθώς αναμένεται να κινείται κατά μήκος της ακτής. **Η υποδομή φαίνεται να έχει σχεδιαστεί για να βοηθά τους τουρίστες να απολαμβάνουν την ακτογραμμή, παρά για να στηρίζει τη ζωή των κατοίκων.**

Επιπλέον, παραλείπονται άλλα ζητήματα, όπως το πρόβλημα των ανθρώπων που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την πόλη λόγω της μη βιωσιμότητας ή των ενοικίων: αυτή η μετανάστευση μικρών αποστάσεων καθιστά τις μετακινήσεις ακόμη πιο σοβαρό πρόβλημα, αυξάνοντας την κυκλοφοριακή συμφόρηση. Ταυτόχρονα, **το θέμα της αποσφράγισης εδάφους (αποκάλυψη περιοχών από το σκυρόδεμα και την ασφαλτο προκειμένου να αποκατασταθεί η οικολογική λειτουργία του εδάφους) δεν αναφέρθηκε ποτέ**, κάτι που αποτελεί μια αρκετά σημαντική απουσία δεδομένης της πρόσφατης ακόρεστης ανάπτυξης της πόλης. Διότι ένα πράγμα είναι σαφές: **η αύξηση των γειτονιών και των κτιρίων, ειδικά όταν προορίζονται για άτομα των ανώτερων κοινωνικών τάξεων, αποτελεί έναν από τους πρώτους εχθρούς των κλιματικά ουδέτερων πόλεων.**

Σε μια στιγμή κατά την τελευταία συζήτηση, καθώς το θέμα ήταν ο επανασχεδιασμός της Λεμεσού, **αναδείχθηκε το Ντουμπάι ως ένα καλό παράδειγμα χώρου όπου εφαρμόζονται ορισμένες ορθές πρακτικές**. Η αναφορά ήταν περίεργη, δεδομένου ότι η Λεμεσός συχνά αναφέρεται ως το Ντουμπάι της Κύπρου. Ωστόσο, θα έπρεπε να είναι προφανές ότι το μοντέλο αυτό συνοδεύεται από σοβαρές μορφές αδικίας, ένα στοιχείο που αποσιωπήθηκε κατά τη διάρκεια της συζήτησης: η αναφορά αυτού του θέματος θα μπορούσε να είναι χρήσιμη για να μην αναπαραχθούν αυτές οι ανισότητες. Αυτή την εποχή φαντάζει ακόμη πιο απαραίτητο.

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Δεκαετία 2020-2029](#), [2026](#), [αφοα](#), [Κοινότητα Αγώνα \(Ομάδα\)](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:afao:eco_limassol

Last update: **2026/04/08 10:08**

